

*Виступ О.Рябко
на зустрічі представників профспілок
з Прем'єр-міністром України В.Гройсманом
7 листопада 2017 року*

Шановний Прем'єр-міністре, шановні присутні!

Зупинюсь на проблемі збереження трудового потенціалу країни, або як його справедливо називають, людського капіталу - найбільш важливого елементу виробництва в сучасному світі.

Вважаю дане питання найпріоритетнішим в діяльності Уряду - це майбутнє України. Воно мало б бути предметом розгляду окремого засідання Кабінету міністрів України.

З цього питання Профспілки неодноразово направляла відповідні звернення до владних структур, роботодавців, на що ми отримували відповідь: «питання дуже актуальне, направлено на розгляд, чекайте відповіді».

Але ми не можемо чекати і спостерігати, як руйнується трудовий потенціал країни. Потрібно діяти !

На початку вересня ц.р. **соціологічною групою «Рейтинг» проведено дослідження «Міграційні настрої українців», висновки вражають:**

- 44 %, майже кожний другий опитаний, шукають можливості працевлаштування за кордоном ;

- таких серед молоді – 68 %, осіб середнього віку – 52 %;

- 72 % опитаних назвали основною мотивацією українців працювати за кордоном - **це вищий рівень зарплати.**

Я думаю, всім нам, а насамперед владі і бізнесу є над чим думати!

Майже на кожному засіданні Уряду ставляться конкретні завдання щодо створення сприятливого середовища для вітчизняного бізнесу. Профспілки не треба переконувати, що ефективний і соціально-відповідальний бізнес є рушійною силою економічного зростання.

Але яке ставлення сформувалось у нашій країні до праці та людського капіталу? Змушений констатувати, що дотепер тут діє

принцип «залишковості» – спочатку вирішимо питання конкурентоспроможності, а людина праці та її проблеми почекають до кращих часів.

Шановні, я Вам нагадаю одну дуже просту істину - без кваліфікованого працівника, ще нікому в світі не вдалося забезпечити конкурентоспроможність.

Тому, економічно розвинуті країни давно **прийшли розуміння, що найбільш ефективні інвестиції – це інвестиції, спрямовані на розвиток трудового потенціалу.**

Дослідження Світового банку показує, що людський капітал є основним чинником зростання валового внутрішнього продукту. На нього припадає 62% приросту ВВП, тоді як природні ресурси забезпечують 20% приросту, а виробничі фонди лише 16%.

Україна має найнижчий серед країн СНД рівень ВВП на душу населення (за офіційним курсом) – 2300 тис. \$, тоді як в Росії – 10 тис., Казахстані – 8, Білорусь – 6 тис \$.

Стратегією сталого розвитку «Україна 2020» визначено, що ВВП (за паритетом купівельної спроможності) в розрахунку на одну особу, **звертаю увагу присутніх, підвищиться до 16 тис. \$** (сьогодні він складає біля 8 тис.\$). Тобто, за два-три роки цей показник має збільшитись удвічі.

Зробити це, при щорічному зростанні ВВП на 2-3% і занепаді промисловості, просто нереально!

Заробітна плата українців сьогодні є найнижчою в Європі. Оплата **за абсолютно однакову працю** в рази є меншою ніж в сусідніх країнах. Бізнесу вона «коштує» всього 7 - 8% від загальних витрат.

Шановний В.Б., я з великим інтересом слідкую за інфографікою з питань оплати праці, яку ви презентуєте на засіданнях уряду. Ми теж користуємось офіційною статистикою та аналізуємо її. **Наші висновки відрізняються від тих оптимістичних, які подають вам.**

Так, середня заробітна плата по країні за вересень п.р. склала 7351 грн., але якщо взяти всі регіони країни без столиці, **для об'єктивності розрахунку треба робити саме так,** то вона буде зовсім іншою - 5850 грн., **меншою на півтори тисячі.**

Розподіл працівників за розміром заробітної плати, підкреслюю на основі тих же офіційних даних, показує, що 9% працівників отримують заробітну плату до 3200 грн. і ще 24% - від 3200 до 4000 грн.

Тобто, загалом заробітну плату розміром не вище фактичного прожиткового мінімуму отримують 33% працівників, а після сплати податків і внесків таких буде - 46%.

Це є свідченням того, що **майже половина працівників є бідними!**

Думаю, ніхто з присутніх не сумнівається в тому, що бідний працівник не може бути основою процвітання держави, бо він потребує її допомоги.

Тому, **Профспілки пропонують зробити таку реформу оплати праці, завдяки якій заробітна плата стане джерелом інвестицій для розвитку країни.** Цю роботу треба розпочинати негайно!

Хочу навести ще один приклад по ГМК України, який є типовим для інших галузей промисловості.

Сьогодні **додаткові досить вагомні джерела інвестицій бізнесу в людський капітал** дозволяє забезпечити такий ефективний інструмент як договірне регулювання трудових відносин, через галузеві угоди і колективні договори. Ним охоплено дуже важливі питання: підготовки кадрів, оплати праці, надання соціального пакету. Звертаю увагу, що це - не бюджетні кошти.

Однак останні переговори з укладення нової галузевої угоди, показали, що роботодавці прагнуть значно мінімізувати гарантований рівень оплати праці та соціальний пакет працівникам, що формувався протягом двох десятиліть.

Бізнес вирішує свої проблеми, в першу чергу, за рахунок економії на потребах працівників і скорочуючи робочі місця.

Крім того, держава підтримує бізнес у його наступі на законні права працівників. Так, в угоду бізнесу обмежуються контрольні функції Держпраці, без належного обґрунтування, розрахунків можливих негативних наслідків та врахування позицій соціальних партнерів було прийнято ряд важливих рішень, зокрема, поспішно і необґрунтовано скорочено списки 1, 2, що дають право на дострокову пенсію.

Не в повній мірі виконано ваше доручення, Володимире Борисовичу, з цього питання - «розібратись по кожній професії, яку було виключено зі списків 1, 2».

Разом з Міністерством соціальної політики, нам вдалося багато зробити для відновлення прав працівників на дострокову пенсію, і ми Вам за це вдячні. Але ще залишилось ряд актуальних позицій, по яких ми маємо віднайти справедливі рішення.

Тому просимо Вас дати доручення продовжити цю роботу.

В цілому питання дотримання конституційних прав громадян, зокрема щодо забезпечення гідної праці, є однією з найбільш актуальних проблем для країни. Ми є лідерами за кількістю звернень громадян до Європейського суду з прав людини. Частка країни у загальній кількості скарг, поданих до цієї інституції, зростає з 6,5% у 2010 році до 24,4% в 2016 році. Основне питання, по якому звертаються українці пов'язане з оплатою праці.

Профспілкова спільнота сподівається на розуміння зазначених проблем та оперативне вироблення справедливих рішень, спрямованих на захист людини праці та збереження трудового потенціалу країни!

По завершенню свого виступу О.Рябко с коротким коментарем передав особисто Прем'єр-міністру України звернення трудового колективу Державного стратегічного підприємства «Завод порошкової металургії» (м. Бровари) щодо відновлення його роботи (додається).